«Сколково» резиденты һәм ТОСЭР «Рузаевка» «Экспонента» компаниясе Россиядә һәм доньяда беренче булып метаналны сыек фазалы окисландыру юлы белән кырмыска кислотасы житештерvне гамәлгә ашырган предприятие була. Хәзер Рузаевка шәһәрендә матдәне аналоглары булмаган технология буенча алалар.
Мордовия Республикасы Главасы Артём Алексеевич Здунов билгеләп vткәнчә, Ватан чималларын кулланучы vз технологияләре моһим һәм безнен житештерvчеләрне эчке кооперациягә юнәлтә. Тобәктә житештерелгән барлык әйберләр беренче чиратта жирле предприятиеләр тарафыннан кулланылырга тиеш.   Н.П.Огарев исемен йорткән уни-верситетнын фәнни технологияләр һәм яна материаллар институтынын физик химия кафедрасынын олкән укытучысы, яшь һәм перспективалы галим Сергей Валерьевич Арасланкин 2016 елнын апрелендә Рузаевка шәһәрендә vз эшен ачарга карар итә һәм «Экспонента» компаниясенә нигез сала. Сергей Валерьевич бизнес очен сайлаган олкә кирәкле булган, әмма технологик яктан ботенләй vзләштерелмәгән. Шуна кvрә фәнни тикшеренvләр vткәрv тәжрибәсе һәм сәнәгатьчеләр белән турыдан-туры диалог базарга нәрсә кирәклеген һәм моны практикада ничек тормышка ашырырга икәнен тогәлрәк анларга момкинлек бирде. «Экспонента» компаниясенен исеме очраклы сайланмаган, чонки житәкчелек беренче чиратта тотрыклы vсешкә һәм яна эш урыннары булдыруга ирешергә тели. Фәнни-житештерv предприятиесенен сонгы сvз белән жиһазландырылган vз фәнни-тикшеренv лабораторияләре компаниянен зур горурлыгы. Алар тикшеренvләрне ин югары дәрәжәдә vткәрергә момкинлек бирә. Биредә vлчәv приборлары, заманча жиһазлар бар, югары квалификацияле белгечләр эшли. Болар барысы да идеядән әзер продуктка кадәр этапны vтәргә момкинлек бирә.
Сергей Валерьевич Арасланкин перспективалы компаниянен генераль директоры булып тора. Yз коллективында ул идеяләр генераторы. Бvген бу әйдәп баручы предприятие сәнәгатьнен торле тармаклары очен химик материаллар чыгара, гамәли химия, эксперименталь микробиология һәм тозелеш материалларын ойрәнv олкәсендә фәнни тикшеренvләр vткәрә һәм гамәлгә ашыра. Авыл хужалыгы тармагы кысаларында: иген культураларын силослау һәм плющлау очен консервантлар һәм эре могезле терлек һәм кош-корт очен азык остәмәләре житештерv һәм житкерv гамәлгә ашырыла.
Шулай ук тозелеш тармагы пред-приятиеләренә компания катыландыру

катализаторлары, тоту ингибиторлары, реологик остәмәләр, кvбек сvндерvчеләр һәм башка модификацияләvче остәмәләр жи-бәрә. Алар барысы да безнен илдә кин кулланыла. Шунысын да ассызыклап vтәргә кирәк, «Экспонента» продукциясенен топ олешенә Россиядә аналоглар юк.
Хәзер безнен илдә тозелеш һәм авыл хужалыгы очен кирәкле химик чималнын кискен дефициты кvзәтелә. Россиядә нигездә чит ил эшләнмәләре кулланыла, ә бу импорт материалларын жәлеп итvне таләп итә. Шуна кvрә «Экспонента» житәкчелеге илдә беренчеләрдән булып шундый ук компонентны безнен республика эчендә житеш-терергә тәкъдим итте. Житештерелгән продукция уникаль һәм импортны алмаштыра. Сату географиясе кvп санлы тобәкләрне һәм шәһәрләрне vз эченә ала. Компания бvген дә импортны алмаштыру сәясәтен нык тота.
Кvптән тvгел биредә чын уныш булды - метаналны сыек фазалы окисландыру юлы белән кырмыска кислотасы житештерv буенча ботен донья очен уникаль технологияне эшләтеп жибәрде. Технологик линияне модернизацияләv нәтижәсендә житештерv процессы максималь гадиләштерелә, шулай ук процессны автоматлаштырылган контрольдә тоту момкинлеге барлыкка килә.
- Безнен технология Россия Федерациясендә генә тvгел, ботен доньяда химия житештерv очен уникаль. Шунысын да әйтергә кирәк, бер генә илдә дә аналоглар юк! Шуна кvрә Рузаевкада, минем туган һәм яраткан шәһәремдә, чын мәгънәсендә тарихи вакыйга булды, без ана шулкадәр озак бардык һәм аны тvземсезлек белән коттек! Кырмыска кислотасы - кыйммәтле химик чимал. Анын куллану олкәләре кvп. Ул азык-толек, фармацевтика, химия һәм медицина сәнәгатендә, аерым алганда, авыл хужалыгы тармагында кулланыла. Бу юлыбызнын башы гына, алда тагын да кvбрәк идеялар һәм планнар бар! - дип билгеләп vтә «Экспонента» компаниясенен генераль директоры Сергей Валерьевич Арасланкин «Рузаевские новости»га биргән интервьюсында.

Наилә НАСЫРОВА әзерләде